

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 194/2011-5

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. mája 2011 predbežne prerokoval sťažnosť E. B., t. č. vo väzbe, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 0 Tp 12/2011-8 z 28. februára 2011 a uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 23 Tpo 13/2011-15 zo 14. marca 2011, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť E. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 20. apríla 2011 doručené podanie E. B., t. č. vo väzbe (ďalej len „sťažovateľ“), označené ako „*Príloha k ústavnej sťažnosti*“. Z jeho obsahu vyplýva, že zámerom sťažovateľa bolo doplniť prostredníctvom tohto podania svoju predchádzajúcu sťažnosť doručenú ústavnému súdu 22. marca 2011, ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a 2

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Považská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) pri rozhodovaní o vzatí do väzby v konaní vedenom pod sp. zn. 0 Tp 65/2010 a uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 23 Tpo 61/2010 zo 4. januára 2011. O predchádzajúcej sťažnosti sťažovateľa rozhodol ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 193/2011-8 zo 4. mája 2011 tak, že ju odmietol.

V podaní doručenom ústavnému súdu 20. apríla 2011 sťažovateľ okrem iného uviedol: *„Ďalej Vám zasielam aj uznesenia z okr. súdu v PB č. k. 0 Tp 12/2011-8 zo dňa 28. 2. 2011 ako aj uznesenie z krajského súdu v T. N. sp. zn. 23 Tpo 13/2011 zo dňa 14. 3. 2011 ktoré môžete brať ako ďalšiu ústavnú sťažnosť.“*

Vzhľadom na citované ústavný súd považoval podanie sťažovateľa doručené mu 20. apríla 2011, ako jeho ďalšiu sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy a práva čl. 5 ods. 4 dohovoru uznesením okresného súdu č. k. 0 Tp 12/2011-8 z 28. februára 2011 (ďalej aj „namietané uznesenie okresného súdu“) a uznesením krajského súdu č. k. 23 Tpo 13/2011-15 zo 14. marca 2011 (ďalej aj „namietané uznesenie krajského súdu“).

Sťažovateľ vo vzťahu k namietaným uzneseniam okresného súdu a krajského súdu v sťažnosti uvádza:

„Opätovne som podal žiadosť o prepustenie z väzby, ktorá mi bola zamietnutá v oboch prípadoch zo strán okr. súdu P. B. ako aj krajského súdu T. N.

Okr. súd toto závažné pochybenie mojej žiadosti opomenul, krajský súd v T. N. v rámci revízneho princípu sa s ním v konaní o sťažnosti proti môjmu vzatiu do väzby nevysporiadal tak ako mal, v končenom dôsledku došlo k porušeniu môjho práva a rozhodnutia o zákonnosti väzby v súlade konaným ustanoveným zákonom podľa čl. 17 ods. 1, 2 Ústavy SR a článku 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd.

Preto uznesenia okr. ako aj krajského súdu o mojom vzatí do väzby ako aj o prepustenie z väzby nie sú ústavne akceptovateľné.

Kedže došlo k vážnemu pochybeniu v rozpore so zákonom žiadam keďže je táto väzba od začiatku nezákonná, aby som bol prepustený na slobodu. Článok 5 od. 4 Dohovoru.

Preto žiadam ústavný súd aby toto všetko zvažil a napravil. Za rýchle a kladné vybavenie vopred ďakujem...“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy a práva čl. 5 ods. 4 dohovoru uznesením okresného súdu č. k. 0 Tp 12/2011-8 z 28. februára 2011 a uznesením krajského súdu č. k. 23 Tpo 13/2011-15 zo 14. marca 2011.

Zo sťažnosti a z priloženej dokumentácie, ako aj predchádzajúcej sťažnosti sťažovateľa ústavný súd zistil, že sťažovateľ bol uznesením sudcu pre prípravné konanie okresného súdu č. k. 0 Tp 65/2010-13 z 22. decembra 2010 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 23 Tpo 61/2010-20 zo 4. januára 2011 vzatý do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku.

Následne sťažovateľ podal žiadosť o prepustenie z väzby, ktorú pri výsluchu pred sudcom pre prípravné konanie okresného súdu rozšíril aj o písomný sľub, že bude viesť riadny život, resp. žiadal, aby jeho väzba bola nahradená dohľadom probačného a mediačného úradníka. Okresný súd namietaným uznesením rozhodol, že dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku u sťažovateľa naďalej trvajú a zároveň neprijal písomný sľub obvineného a ani dohľad probačného a mediačného úradníka nad sťažovateľom. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol namietaným uznesením krajský súd tak, že ju zamietol.

1. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy a práva čl. 5 ods. 4 dohovoru uznesením okresného súdu č. k. 0 Tp 12/2011-8 z 28. februára 2011

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí

takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

V danom prípade mohol sťažovateľ podať proti namietanému uzneseniu okresného súdu sťažnosť (čo aj využil), o ktorej bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o riadnom opravnom prostriedku sťažovateľa vylučuje právomoc ústavného súdu, a preto ústavný súd v tejto časti sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

2. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy a práva čl. 5 ods. 4 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 23 Tpo 13/2011-15 zo 14. marca 2011

Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Zo sťažnosti, ako aj spisovej dokumentácie vyplýva, že sťažovateľ odôvodnil svoju sťažnosť proti namietanému uzneseniu okresného súdu tým, že pri jeho vzatí do väzby nebolo postupované podľa zákona, keďže mu nebol doručený návrh prokurátorky na jeho vzatie do väzby pred rozhodnutím o väzbe, ale až 28. februára 2011, čo dokladá aj zápisnicou o jeho výsluchu pred sudcom pre prípravné konanie okresného súdu z toho

istého dňa, v ktorej je uvedené: „Zároveň preberám dodatočne návrh na vzatie do väzby a nie som si vedomý toho, že mi to bolo doručené.“

Krajský súd namietaným uznesením rozhodol o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu č. k. 0 Tp 12/2011-8 z 28. februára 2011 tak, že ju zamietol, pričom v jeho odôvodnení najmä uviedol:

„Pri preskúvaní napadnutého uznesenia súdu prvého stupňa dospel krajský súd k záveru, že v predmetnej veci boli splnené všetky formálne, ako aj materiálne náležitosti, podmienky a predpoklady pre vzatie obvineného do väzby a neprišlo k porušeniu jeho procesných práv. Obvinený síce už po svojom vzatí do väzby namietal, že mu nebol doručený návrh prokurátorky na jeho vzatie do väzby, ale krajský súd na túto námietku nemal možnosť reagovať. O sťažnosti obvineného proti uzneseniu o vzatí do väzby rozhodoval dňa 04. 01. 2011, pričom písomné dôvody sťažnosti obvineného boli súdu doručené až dňa 10. 01. 2011. K tejto námietke však krajský súd uvádza, že v zmysle ustanovenia § 72 ods. 2 Tr. por. upravujúceho procesný postup pri rozhodovaní o väzbe, nie je potrebné obvinenému doručiť návrh prokurátora na vzatie do väzby, postačuje, že sudca pre prípravné konanie rozhodujúci o návrhu na vzatie obvineného do väzby, oboznámi obvineného, čo je predmetom výsluchu a obvineného vypočuje. Po preskúmaní spisového materiálu ďalej krajský súd zistil, že sú aj naďalej dané dôvody väzby v zmysle ustanovenia § 71 ods. 1 písm. a), c) Tr. por. Ako už bolo krajským súdom konštatované, obvinený sa väčšinou času v mesiaci zdržuje v zahraničí, kde podľa jeho vyjadrenia si živobytie zaobstaráva hazardnou hrou, tzv. škrupinky a osoba takéhoto páchatel'a nedáva žiadne záruky, že v prípade trestného stíhania nebude toto mariť tým, že sa mu bude vyhýbať. Taktiež skutočnosť, že obvinený bol v minulosti 8-krát trestne stíhaný, zakladá dôvodnú obavu, že pri ponechaní na slobode, resp. po jeho prepustení na slobodu by mohol pokračovať v trestnej činnosti. O to viac, že k pôvodne stíhaným dvom skutkom pribudlo obvinenému stíhanie za ďalšie tri skutky. Zákon pritom nevyžaduje pokračovanie v trestnej činnosti, za ktorú je trestne stíhaný, ale trestnej činnosti všeobecne. Osoba obvineného skutočne nedáva žiadne záruky, že by mohol dodržať písomný sľub, prípadne pokyny probačného a mediačného úradníka...“

Z citovaného vyplýva, že krajský súd sa riadne zaoberal sťažnosťou sťažovateľa, pričom sa vysporiadal aj s jeho kľúčovou námietkou s poukazom na to, že pri svojom výsluchu pred sudcom pre prípravné konanie okresného súdu bol sťažovateľ riadne oboznámený s dôvodmi, pre ktoré má byť vzatý do väzby, a mohol sa k nim vyjadriť, a následne sa stotožnil s právnymi závermi okresného súdu o tom, že u sťažovateľa naďalej trvajú dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku.

V nadväznosti na uvedené zistenie ústavný súd poukázal na svoju stabilizovanú judikatúru, v zmysle ktorej vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

V danom prípade krajský súd stručne ale zrozumiteľne odôvodnil svoje rozhodnutie, pričom spôsob, akým sa vysporiadal s kľúčovou námietkou sťažovateľa, je podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska akceptovateľný a udržateľný. Ústavný súd v okolnostiach prípadu považuje za podstatnú skutočnosť, že sťažovateľ ako obvinený sa mal možnosť počas svojho výsluchu pred sudcom pre prípravné konanie okresného súdu oboznámiť s dôvodmi väzby a vyjadriť sa k nim, a to tak pri výsluchu konanom 22. decembra 2010, ako aj následne pri výsluchu konanom 28. februára 2011 v súvislosti s rozhodovaním o jeho žiadosti o prepustenie z väzby. Z materiálneho hľadiska tak boli vytvorené predpoklady na to, aby sa sťažovateľ mohol účinne brániť proti svojmu

väzobnému stíhaniu. Rovnako je podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska konformný aj záver krajského súdu o tom, že dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku u sťažovateľa trvajú. Ústavný súd v tejto súvislosti odkazuje aj na závery vyslovené v odôvodnení svojho nálezu č. k. II. ÚS 193/2011-8 zo 4. mája 2011, ktorým rozhodol o predchádzajúcej sťažnosti sťažovateľa založenej v zásade na tých istých dôvodoch ako v posudzovanej veci.

Za daných okolností nemohlo podľa názoru ústavného súdu dôjsť namietaným uznesením krajského súdu k porušeniu sťažovateľom označených práv podľa ústavy a dohovoru, a preto ústavný súd v tejto časti sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. mája 2011